

Pudasjärven lentopaikan uudelleenpäällystämistä koskevan EAKR-hankkeen valmistelun käynnistäminen

KH 09.06.2026 § 164
617/10.03.01.01/2026

Valmistelija

Kaupunkikehitysjohtaja Janne Karhu, 040 544 3219

Tausta

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelma, toimintalinja 9, Turvallinen Suomi. Toimintalinjan erityistavoite "Sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittäminen" (TL 9, 210 milj. €) tukee sotilaallista liikkuvuutta parantavia ja kaksikäyttöisiä infrahankkeita.

Pohjois-Suomen suuralueelle (hakutunnus PSUEVK-101) on osoitettu yhteensä 33,24 miljoonan euron määräraha, jota hallinnoi Pohjois-Suomen elinvoimakeskus. Hakumahdollisuus on auki 15.4.2026 – 30.6.2026 ja ensimmäiset rahoituspäätökset tehdään aikaisintaan syksyllä 2026. Hankkeet tulee toteuttaa 31.8.2030 mennessä.

Rahoitusta voidaan myöntää vain julkisille hakijoille infrahankkeisiin, jotka ovat pääosin julkisessa käytössä olevaa liikenneinfrastruktuuria ja palvelevat myös alueella sijaitsevaa yritystoimintaa. Kaksikäyttöisyys on keskeinen valintaperuste, lähtökohtana on sotilaallinen liikkuvuus, mutta hankkeilla tulee olla merkittävää hyötyä myös siviililiikenteelle, elinkeinoelämän yhteyksille ja kriisinhallintavalmiuksille. Tuen enimmäistaso on 70 % investointikustannuksista, ja kunnat hakevat tukea ilman arvonlisäveroa.

Hankkeen kuvaus

Pudasjärven kaupungilla on mahdollisuus hakea EAKR-hanketta Pudasjärven lentopaikan kiitotien, keskeisten rullausteiden ja asematason uudelleenpäällystämiseksi. Rahoituskanava on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman TL 9 -hakuun (Sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittäminen, hakutunnus PSUEVK-101).

Pudasjärven lentopaikka on Lapin lennoston käyttämä tärkeä tukikohta-alusta, jota hyödyntää myös muu sotilasilmailu. Lentokenttä sijaitsee sotilaallisesti merkittävällä liikennekäytävällä, josta on hyvät yhteydet koko Pohjois-Suomen ja Lapin alueelle. Kenttä toimii tukikohta-alustana myös muulle sotilasilmailulle ja sitä voidaan hyödyntää myös monikansallisessa harjoitus- ja kriisitoiminnassa.

Lentopaikan kiitotien päällyste on teknisen käyttöikänsä loppupäässä. Päällysteen puutteet lisäävät riskiä käyttörajoituksille erityisesti sotilaslentokaluston osalta. Hankkeessa toteutetaan kiitotien sekä keskeisten rullausteiden ja asematason uudelleenpäällystäminen siten, että kenttä täyttää sotilaallisen liikkuvuuden ja kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin vaatimukset pitkällä aikavälillä.

Lapin lennosto on puoltanut hankerahoituksen hakemista Pudasjärven kentän uudelleenpäällystämiseksi. Ilmavoimien näkökulmasta Pudasjärven lentopaikka on tärkeä tukikohta-alusta, ja uudelleenpäällystys varmistaa tukikohdan käytettävyyden pitkällä aikavälillä.

Hankkeen teknisessä suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan ilmavoimien teknisiä vaatimuksia.

Uudelleenpäällystys parantaa kantavuutta ja pintarakenteen eheyttä, mahdollistaa raskaamman ja enemmän suorituskykyä vaativan kaluston

turvallisen operoinnin, vähentää vauriokehityksen nopeutumista jatkuvan sotilasliikenteen vaikutuksesta sekä lyhentää käyttökatojen riskiä ja pienentää tarvetta käyttörajoituksille. Uudelleenpäällystäminen on edellytys kentän pitkäaikaiselle käytölle ja nostaa kentän tason vastaamaan tulevia vaatimuksia.

Kaksikäyttöisyys, elinkeinoelämän yhteydet ja kriisivalmius

Hanke tukee Pudasjärven elinkeino-ohjelman 2026–2028 ja kuntastrategian 2025–2030 painopisteitä (jalostava puuteollisuus ja hirsirakentaminen, Syöte–Pudasjärvi -matkailualue, uusiutuva energia). Uudelleenpäällystetty lentopaikka parantaa alueen saavutettavuutta investoijille, asiakkaille ja kumppaneille, mahdollistaa erikoiskuljetuksia ja nopeita toimituksia sekä vahvistaa Pudasjärven houkuttelevuutta yritysten sijoittumisalueena.

Hanke tukee myös siviili liikennettä ja kriisinhallintavalmiutta. Uudelleenpäällystys mahdollistaa siviili-ilmailun lisääntyvän käytön (tilaus- ja rahtilennot, viranomaislennot, pelastus- ja evakointilennot) sekä paremman integraation alueellisiin matkaketjuihin erityisesti häiriötilanteissa. Lentopaikka tarjoaa kriisiaikana mahdollisuuden kriittisten materiaalien, lääkkeiden ja tarvikkeiden nopeaan tuontiin ja jakeluun sekä mahdollisuuden väestön evakointeihin tai siirtoihin ja pelastus- ja sammutuslentoihin (esim. laajat metsäpalot).

Kustannusarvio ja rahoitus

Hankkeen alustava kustannusarvio on 2 000 000 euroa (alv 0 %). Kustannukset tarkentuvat suunnittelun ja kilpailutuksen yhteydessä. EAKR-tuki (TL 9, enintään 70 %): enintään 1 400 000 euroa. Kansallinen omarahoitus (Ilmavoimat ja Pudasjärven kaupunki) yhteensä 600 000 euroa. Neuvottelut omarahoituksen kattamisesta Ilmavoimien ja Pudasjärven kaupungin välillä ovat käynnissä. Hankkeen toteutus ajoittuisi ohjelmakaudelle siten, että varsinainen päällystystyö toteutettaisiin vuonna 2028 ja hanke päätetään viimeistään 31.8.2030.

Yritysvaikutusten arviointi: Hankkeen rakennusvaihe luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia kiviainestuotannon-, kuljetuksen- ja asfalttiliiketoiminnan aloille. Lentokentän uudelleen-asfaltointi luo edellytykset alueen pitkäjänteiselle jatkokehittämiselle ja lisää sen kiinnostavuutta investointikohteena.

Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginhallitus kuulee esittelyn.

Päätös

Kaupunginhallitus kuuli esittelyn ja linjasi, että valmistelua jatketaan. Asiaa esitteli kaupunkikehitysjohtaja Janne Karhu.

Jakelu